

TÜRKİYE-KOSOVA İŞ KONSEYİ

TÜRKİYE-KOSOVA İŞ VE YATIRIM SEMİNERİ

20 Aralık 2021, İstanbul

TÜRKİYE-KOSOVA İŞ KONSEYİ

TÜRKİYE-KOSOVA İŞ VE YATIRIM SEMİNERİ

20 Aralık 2021, İstanbul

MODERATÖR

- **MERVE ÖZER YILMAZ**
DEİK/Türkiye-Kosova İş Konseyi Başkanı

KONUŞMACILAR

- **BESNIK BISLIMI**
Kosova Cumhuriyeti Birinci Başbakan Yardımcısı
- **ROZETA HAJDARI**
Kosova Cumhuriyeti Sanayi, Girişimcilik ve Ticaret Bakanı
- **ABDURRAHMAN BALKIZ**
Kosova-Türkiye Ticaret Odası Başkanı
- **ERMIRA GASHI**
*Kosova Cumhuriyeti Sanayi, Girişimcilik ve Ticaret Bakanı
Sn. Rozata Hajdari'nin Siyasi Danışmanı*
- **SUAT BAKKAL**
Genel Müdür, Banka Kombëtare Tregtare (BKT) Kosovë
- **ERDAL ŞAHİN**
Proje Geliştirme Müdürü, Güriş A.Ş.

Toplam Katılımcı Sayısı: 76

TOPLANTI NOTU

DEİK/Türkiye-Kosova İş Konseyi tarafından, Kosova-Türkiye Ticaret Odası (KTTO) işbirliğiyle İstanbul'da "Türkiye-Kosova İş ve Yatırım Semineri" düzenlendi. Kosova Cumhuriyeti Birinci Başbakan Yardımcısı Sayın Besnik Bislimi, Üçüncü Başbakan Yardımcısı Sayın Emilija Redžepi, Sanayi, Girişimcilik ve Ticaret Bakanı Sayın Rozeta Hajdari ve Bölgesel Kalkınma Bakanı Sayın Fikrim Damka'nın teşrifleriyle düzenlenen Seminer kapsamında, Türkiye ve Kosova arasındaki ikili ekonomik ilişkiler ve Kosova'daki iş ve yatırım olanakları ele alındı ve networking düzenlendi.

MERVE ÖZER YILMAZ

DEİK/Türkiye-Kosova İş Konseyi Başkanı

2005 yılından beri Kosova'da iş yapan bir iş insanı ve Kosova'nın ilk Türk sanayi yatırımcısı olarak, bölgedeki özel sektörün güçlendirilmesiyle ekonomik ilişkilerin iyileştirilebileceğine inanıyorum.

Kosova, hem ortak tarihimiz hem de kültürümüz ve ekonomik ilişkilerimiz açısından bizim için özel bir öneme sahip. Ancak ikili ekonomik ve ticari ilişkilerimiz, hala mevcut potansiyelimizin altında seyrediyor. Öte yandan özellikle son 5 yılı ele aldığımızda ikili ticaret hacminin hızla yükselmesinden dolayı büyük mutluluk duyuyoruz. 2020 yılında Türkiye'nin Kosova'ya ihracatı yüzde 4,8 artarak 364,2 milyon dolara yükselirken, Kosova'dan yapılan ithalat yüzde 55 artarak 13,6 milyon dolara çıktı ve ülkemiz 350.6 milyon dolar dış ticaret fazlası verdi. Ayrıca, 2021 yılının ilk 10 ayında Türkiye'nin ihracat ve ithalatı yıllık yüzde 54 artarak sırasıyla 444,1 milyon

TÜRKİYE-KOSOVA İŞ VE YATIRIM SEMİNERİ

dolar ve 16,4 milyon dolara ulaşırken, dış ticaret fazlası yıl tamamlanmadan 427,7 milyon dolara yükseldi. Böylece, Türkiye'nin Kosova'nın toplam ithalatındaki payı yüzde 12,4 oldu. Bu oranla Türkiye, Kosova'nın ithalatında Almanya'dan sonra ikinci sırada yer alıyor ve bundan gurur duyuyoruz. Türkiye ile Kosova arasındaki ticaret hacminin artmasının yanı sıra, her yıl daha fazla Türk yatırımcı Kosova'ya yatırım yapıyor veya yatırım yapmak istiyor. Kosova'daki Türk yatırımları arasında tarım-gıda, enerji, finans, sağlık, altyapı ve inşaat ve imalat sektörleri başlıca alanlar. Türkiye ile Kosova arasındaki ticareti kolaylaştırmak ve artırmak için şimdiye kadar "Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması", "Sağlık Alanında İşbirliği Anlaşması" ve "Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması" imzalandı ve uygulandı. Son olarak Eylül 2019'da "Serbest Ticaret Anlaşması" yürürlüğe girdi.

İş Konseyi olarak, geçen yıl STA ve ikili ticaretimize etkileri hakkında bir rapor oluşturduk ve yayımladık. Ayrıca Haziran 2020'deki dijital seminerimiz aracılığıyla iş fırsatlarını ayrıntılı olarak tartıştık. Günümüz iş ve ekonomik ortamına ilişkin olarak STA kapsamında da gerekli bazı güncellemeleri görmeyi bekliyoruz. Tüm bu anlaşmalar ve iş insanlarımızın coşkusu ile, iki ülke arasındaki iş ve yatırım ilişkileri hak ettiği noktaya ulaşacaktır. Biz de DEİK/Türkiye-Kosova İş Konseyi olarak, bu ilişkileri Kosova ve Türkiye halkları lehine ilerletmeye hazırız.

ABDURRAHMAN BALKIZ

Kosova-Türkiye Ticaret Odası Başkanı

Ekonomik kalkınmayı ve Kosova hükümetinin programında öngörülen reform hareketlerini takdir ediyoruz. Bu süreçte hükümet ve ilgili kurumlarla giderek artan işbirliğini memnuniyetle karşılıyoruz.

Biz de Kosova-Türkiye Ticaret Odası olarak, ekonomik kalkınmayı destekleyecek ve yatırımları harekete geçirecek mekanizmalara katkıda bulunmak istiyoruz. Yatırım ortamı için bölge ülkeleriyle karşılıklı teşvik politikalarını değerlendirmeyi ve Kosova için uygun bir model geliştirmeyi öneriyoruz. Böylece Kosova SWOT analizi yapılmış olacak ve bu kapsamda yerli ve yabancı yatırımcılar da yatırım ortamını daha iyi değerlendirme fırsatına sahip olacaklar. Potansiyel yabancı yatırımcılar için belirleyici olacağını düşündüğümüz Kosova'daki küresel enerji krizinin etkilerini azaltmak için acil önlemler alınması gerekiyor. Ayrıca hükümetin Kosova'ya bölge ülkelerinde olduğu gibi benzer destek sağlamak için adımlar atması gerektiğini düşünüyoruz. Bu adımlarla birlikte Kosova'nın daha fazla yatırım çekeceğine inanıyoruz. Böylece ülkeye yatırım yapmak, özellikle Kosova diasporası için çok daha cazip hale gelecek.

ROZETA HAJDARI

Kosova Cumhuriyeti Sanayi, Girişimcilik ve Ticaret Bakanı

Kosova, yabancı yatırımcılar için çeşitli avantajlara sahip bir ülke. Kosova'nın en cazip avantajları arasında; stratejik coğrafi konumu, Avrupa'nın en genç nüfusuna sahip olması, uygun maliyetli ve kalifiye iş gücü, Euro bölgesinde yer alması, çeşitli anlaşmalar çerçevesinde Avrupa Birliği, ABD ve Güney Doğu Avrupa pazarlarına gümrüksüz erişim önde gelenlerden.

Kosova ve Türkiye arasındaki iyi ekonomik ilişkilerden büyük memnuniyet duyuyoruz. İki ülke arasındaki Serbest Ticaret Anlaşması (STA), 2013 yılında imzalanıp 2019 yılında yürürlüğe girdi. İkilili ticari ilişkilerimize baktığımızda bir dengesizlik görüyoruz. Türkiye'nin Kosova'ya ihracatı 400 milyon avro civarında iken, ithalatı ise 14 milyon avro civarında. İkilili ticarete dengenin sağlanması adına atmamız gereken yeni adımlar var. Kosova'nın da üretim ve ihracat kapasitesini desteklemek için çalışmamız gerekiyor.

BESNIK BISLIMI

Kosova Cumhuriyeti Birinci Başbakan Yardımcısı

Kosova ile Türkiye arasında var olan ekonomik ilişkilerden büyük memnuniyet duyuyoruz. İki ülke arasında güçlü tarihsel ve kültürel bağlar var. Kosova'da da önemli sayıda Türk azınlık var. Yine Türkiye'de büyük bir Arnavut kökenli diaspora bulunuyor. Bu durum, ikili ilişkilerin geliştirilmesine büyük katkı sağlıyor. Türkiye, Kosova'nın en büyük ticaret ortaklarından biri. Türk iş insanlarının Kosova'daki başarılı yatırımlarından büyük memnuniyet duyuyoruz. Kosova, ülke olarak küçük olmasına rağmen uluslararası iş dünyası için büyük fırsatlar sunuyor. Türkiye ile ikili ticaretimiz hala potansiyelin altında, bunu geliştirmek için birlikte çalışmamız gerekiyor. Kosovalı ihracatçıların Türkiye pazarında daha fazla yer almalarını sağlamalıyız.

Covid-19 pandemisine rağmen Kosova ekonomisi gelişmeye devam ediyor. Dış ticaret, bütçe ve yatırımlarda gelişme kaydediyoruz. Özellikler ihracat alanında büyük bir atılım gerçekleştiriyoruz. Vergi sisteminde geliştirmeler yapıyoruz. Tüm bu gelişmeler, yabancı yatırımcılar için büyük avantajlar sunuyor. Zaman zaman yabancı yatırımcılarla bir araya geliyor, karşılaştıkları sorunları dinliyor ve çözüm önerileri geliştiriyoruz. Sorunları çözmek için elimizden geleni yapacağız.

Açış konuşmalarının ardından Kosova Cumhuriyeti Sanayi, Girişimcilik ve Ticaret Bakanı Sayın Rozata Hajdari'nin Siyasi Danışmanı Ermira Gashi, Banka Kombëtare Tregtare (BKT) Kosovë Genel Müdürü Suat Bakkal ve Güriş A.Ş. adına Proje Geliştirme Müdürü Erdal Şahin tarafından Kosova'daki iş ve yatırım fırsatları ile finansman olanaklarını içeren sunumlar gerçekleştirildi. (İlgili sunumlara raporun sonundaki bağlantı üzerinden ulaşılabilir.)

Etkinlik, hafif öğle yemeği eşliğinde networking oturumu ile son buldu.

TÜRKİYE-KOSOVA İŞ KONSEYİ

NAİL OLPAK

DEİK Başkanı

CANER ÇOLAK

Genel Sekreter

MERİH KEPEZ ÖRNEK

Genel Sekreter Yrd.

NESLİHAN DAMALI

Bölge Direktör V.

ndamali@deik.org.tr

+90 212 339 50 18

BÜŞRA ŞENER

İş Konseyi Koordinatörü

bsener@deik.org.tr

+90 212 339 50 22

DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER KURULU FOREIGN ECONOMIC RELATIONS BOARD

River Plaza, Büyükdere Cad, Bahar Sokak,
No13/9-10 Levent 34394 İstanbul, Turkey

/deikletisim | www.deik.org.tr

**Sunumlar için lütfen
tıklayınız.**

**DEİK üyeliği için lütfen
tıklayınız.**

